

Handläggare
Martin Holmstedt
Telefon: 08-508 28 971

Till
Miljö- och hälsoskyddsämnden
MHN 2019-04-23 p 10

Tillsyn av verksamheters avfallshantering 2018

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens rapport för tillsyn av verksamheters avfallshantering 2018.
2. Översända rapporten till Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA)

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Monika Gerdhem
Avdelningschef

Sammanfattning av rapport

Bakgrund

Svensk och europeisk miljölagstiftning syftar till att främja en hållbar utveckling där ett kretslopp av naturresurser kan och ska etableras genom återanvändning och återvinning. Av hushållningsprincipen enligt miljöbalken följer att alla som bedriver en verksamhet ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning.

Det nationella målet beslutat av riksdagen när det gäller matavfall är att minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger senast år 2018 ska sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara och att minst 40 procent av det utsorterade matavfallet behandlas så att även energi kan tas tillvara. Staden har infört ett mål på att 70 procent av stadens matavfall ska ingå i ett insamlingsystem till år 2020.

Miljöförvaltningens tillsyn över livsmedelsbutiker, restauranger och storkök avseende deras avfallshantering inleddes år 2010 och syftet är att påverka verksamhetsutövare till en mer miljöriktig

avfallshantering. Vid de inspektioner som utförs kontrolleras möjligheterna till matavfallsinsamling, utsortering av förpackningar, att verksamhetsutövarna lämnar hushållsavfall inklusive fett och spillfett till någon av stadens upphandlade entreprenörer samt lämnar övrigt avfall till entreprenörer med tillstånd att transportera avfall.

Resultat av tillsynen

Under 2018 utförde miljöförvaltningen inspektioner på 149 restauranger och caféer.

84 procent av verksamheterna fick någon form av anmärkning på sin avfallshantering. Av dessa har 80 procent uppmanats eller förelagts att införa utsortering av en eller flera förpackningsslag (fraktioner). Ett tiotal verksamheter uppgav att de slänger förpackningsavfall i närbelägna återvinningsstationer som endast är avsedda för hushåll. Cirka 42 procent fick anmärkning på bristfällig hantering av farligt avfall och småelektronik. I de allra flesta fallen handlade det om ytterst små mängder av småelektronik som batterier, lysrör och andra former av lampor. Vissa verksamheter sorterade ut detta delvis, andra verksamheter tog med sig små mängder hem och slängde på närmaste miljöstation eller återvinningscentral.

Cirka 25 procent av verksamheterna hade tömning av fettavskiljare via annan entreprenör än de som var upphandlade av Stockholm Vatten och Avfall (SVOA). Cirka 28 procent av verksamheterna hade hämtning av spillfett i tunna via annan entreprenör än de som var upphandlade av SVOA.

Cirka 80 procent av de inspekterade verksamheterna har genomfört de av förvaltningen ställda kraven. Övriga verksamheter har ärenden som fortfarande pågår.

Totalt har ca 15 procent, det vill säga 12 , av totalt 82 stycken verksamheter som vid inspektion saknade matavfallsinsamling, infört matavfallsinsamling under 2018. Målet för 2018 att 25 procent av de besökta verksamheterna ska påbörja matavfallsinsamling uppnås därmed inte.

Miljöförvaltningens bedömning är att det finns en stor potential för verksamheter att förbättra utsortering av förpackningar. Enligt såväl tidigare gällande avfallsförordning (2011:927) som nu gällande förordning (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, som trädde i kraft den 1 januari 2019, ska hushåll och andra förbrukare

sortera ut förpackningar från hushållsavfall och annat avfall och lämna dem för borttransport i de insamlingsssystem som producenterna eller kommunen tillhandahåller för sådant avfall.

Verksamheter har också en skyldighet att sortera ut förpackningar men är hänvisade till att anlita entreprenörer som mot avgift hämtar förpackningar vid verksamheterna och transporterar dem till producenternas återvinningsanläggningar. Många verksamheter ger upphov till små mängder av vissa avfallsfraktioner och i kombination med platsbrist kan det vara problematiskt att förvara avfallet i väntan på hämtning av entreprenör. Det kan även ur en ekonomisk aspekt vara omotiverat. Mindre mängder förpackningsavfall kan verksamheter lämna till någon av de få återvinningscentraler som tar emot avfall från verksamheter. En lösning kan vara att antalet fasta insamlingsplatser som verksamheter får använda ökar i staden. På så sätt har verksamheterna ökad möjlighet att själva lämna sitt förpackningsavfall när behov uppstår.

Miljöförvaltningens slutsats gällande utsortering av matavfall är att regeringens mål om 50 procent utsortering till år 2018 samt stadens mål om 70 procent utsortering till år 2020 inte har uppnåtts respektive inte är möjligt att uppnå med dagens reglering och resurser. En anledning bedöms vara avsaknad av obligatorisk utsortering av matavfall i Stockholm vilket många andra kommuner redan infört. Vid införande av ett obligatorium kan staden ställa krav på verksamheter och fastighetsägare att påbörja utsortering av matavfall om ett separat utsorteringsabonnemang saknas. Undantag ska förstås finnas för de verksamheter som av olika anledningar, exempelvis arbetsmiljöskäl, inte kan sortera ut matavfallet.

En anläggning för utsortering av avfall ska byggas i Högdalen med start 2019. När den är färdig ökar möjligheterna för hushåll i flerfamiljshus att sortera ut sitt matavfall.

Slut

Bilaga

Tillsyn av verksameters avfallshantering, årsrapport 2018